 Generalitat de Catalunya Departament d'Educació IES Pere Vives i Vich	LLATÍ 2 EXAMEN LECTURA SELECCIÓ DE L'ENEIDA		NOTA:
			DATA: 01.02.2012
Batxillerat	B2B	Nom:.....	

1. Llegeix el poema de Juan de Arquiyo (1567-1623) i respon a les preguntes plantejades a continuació: [1,5 punts]

JUAN DE ARQUIJO
A Dido, oyendo a Eneas

*De la fenisa reina importunado
 el teucro huésped le contaba el duro
 estrago que asoló el troyano muro
 y echó por tierra el Ilión sagrado.
 Contaba la traición y no esperado
 engaño de Sinón falso y perjuro,
 el derramado fuego, el humo oscuro,
 y Anquises en sus hombros reservado.*

*Contó la tempestad que embravecida
 causó a sus naves lamentable daño,
 y de Juno el rigor no satisfecho.*

*Y mientras Dido escucha enternecida
 las griegas armas y el incendio extraño
 otro nuevo y mayor le abrasa el pecho.*

- a) Qui són la “fenisa reina” i el “teucro huésped”?
 - b) A què s'està referint amb l'expressió “el Ilión sagrado”?
 - c) Quin és l' “engaño de Sinón”?
 - d) Per què diu “Anquises en sus hombros reservado”?
 - e) Quin paper juga Juno en la missió dels troians?
 - f) Què li passa a Dido perquè el poeta digui “el incendio extraño / otro nuevo y mayor le abrasa el pecho”?
2. Llegiu el fragment següent de l'*Eneida* (VI, 756 ss.) on Anquises, el pare d'Eneas, adreça al seu fill aquestes paraules: [1,25 punts]

Aquest és Cèsar,⁶⁶ i tota la descendència de Iulus que un dia apareixerà sota la immensa volta del cel. Sí, aquest és l'home que tantes vegades t'has sentit prometre, Cèsar August, fill d'un déu,⁶⁷ que instaurarà novament l'edat d'or al Laci, pels camps on un dia regnà Saturn, i estendrà el seu imperi sobre els garmants i els pobles de l'Índia, sobre terres que s'allarguen més enllà dels signes del Zodíac, més enllà de les rutes de l'any i del sol, allà on Atlant, portador del cel, fa girar damunt les seves espatlles la volta del firmament tatxonada d'estels ardents. En vista de la seva arribada tremolen ja des d'ara, a causa dels oracles dels déus, els reialmes del mar Caspi i les terres mèdiques,⁶⁸ i es contorben d'espant les boques del Nil de set braços. No, ni l'Alcida no recorregué tantes terres, malgrat que traspassà la cérvola de peus de bronze, o que pacificà els boscos de l'Erimant i féu tremolar Lerna amb el seu arc; ni Líber victoriós, que, menant els tigres, condueix el seu carro amb tirandes de pàmpols des dels cims de Nisa. ¿I dubtem encara d'estendre el nostre poder amb proeses, i la por ens impedeix d'assentar-nos en terres d'Ausònia?

- a) Per quin motiu lloa Virgili la figura de l'emperador August?
 - b) Com és presentada l'època d'August?
 - c) Per què es diu que August és descendent d'un déu? Quina relació hi ha entre August i Eneas?
 - d) Quin és l'objectiu d'Eneas el qual li indica el seu pare, Anquises?
 - e) Qui és Eneas i d'on procedeix?
3. A continuació tens un fragment de la *Divina Comèdia* de Dante Alighieri, llegeix-lo i respon a les preguntes plantejades a continuació. [1,5 punts]

“Respongué: «No sóc home, home vaig ser,
i mon pare i ma mare eren llombards¹,
i tots dos mantuans de naixement.
Vaig nàixer *sub Julio*², encara que tard,
vaig viure a Roma sota el bon August,
en temps dels déus falsos i mentiders.
Vaig ser poeta, i vaig cantar el just
fill d'Anquises, el que vingué de Troia
quan la superba Ílion fou cremada.” (Traducció de Joan F. Mira)

¹ habitants d'una regió del nord d'Itàlia.

² *Sub Julio* = “en temps de Juli Cèsar”.

- a) Dante en la seva baixada a l'infern es fa acompanyar per un il·lustre poeta llatí, el qual comença una sinopsi de la seva vida i obra. De quin poeta es tracta? On va nèixer? On va viure?
 - b) Per què consideres que Dante tria a aquest poeta per baixar a l'infern (recorda algun episodi de la seva obra)?
 - c) Qui és el fill d'Anquises? Quina obra recull les gestes d'aquest personatge?
 - d) Per què diu "el que vingué de Troia"? A on va arribar aquest personatge?
 - e) A què es refereix amb l'expressió "quan la superba Ílion fou cremada"?
 - f) Per què penses que qualifica aquest emperador com a "bon August" (fes esment de la relació entre el poeta i el temps que li va tocar viure)?
4. A continuació tens tres representacions artístiques, comenta cada una d'elles fent esment de l'episodi de l'Eneida al qual estan fent referència. [2,25 punts]

Foto 1

Foto 2

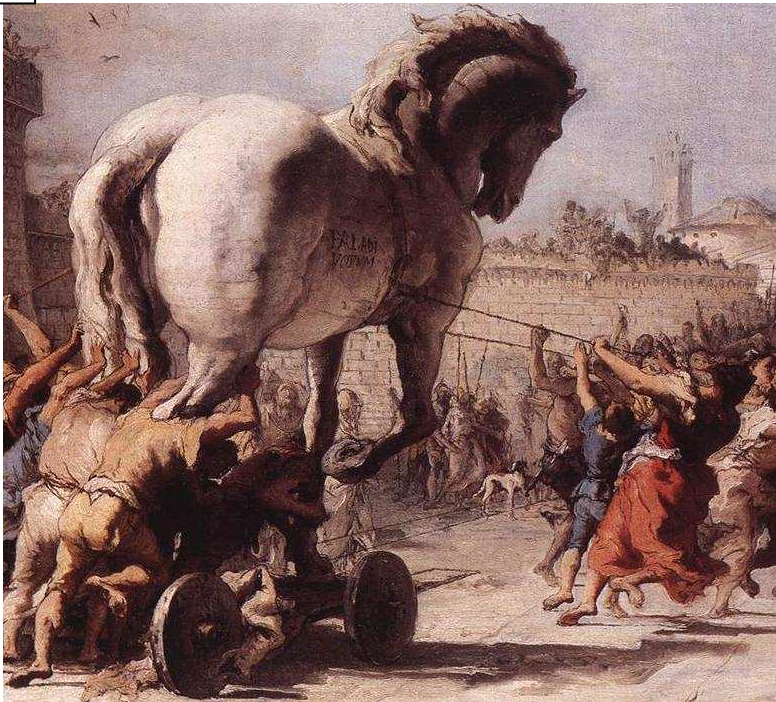

Foto 3

5. Aquí apareix una representació pictòrica de la Sibilla de Cumes de la Capella Sixtina d'El Vaticà pintada per Miquel Àngel. Comenta de quin personatge es tracta, perquè sosté a les mans un llibre, en quin episodi de l'Eneida apareix i què explica a Eneas.
- [0,75 punts]

6. A continuació apareix representat un episodi que és explicat en aquesta obra. De quin episodi es tracta, quins personatges apareixen representats, en quin moment de l'obra és explicat?
- [0,75 punts]

7. Quin monstre mitològic és el representat per l'escultor italià Giuseppe Canino? Com és descrit a l'Eneida? [0,5 punts]

8. Llegeix el poema de José A. Valente i respon a les preguntes plantejades a continuació. [1 punt]

Eneas, Hijo De Anquises, Consulta A Las Sombras

de José Ángel Valente

Oscuros,
en la desierta noche por la sombra,
habíamos llegado hasta el umbral.

La mujer era un haz de súbitas serpientes
que arrebatava el dios.

Oh virgen, dime dónde
está en el corazón del anegado bosque
el muérdago.
Volaron las palomas
a la rama dorada.

Habíamos llegado hasta el umbral
(de mares calcinados, del infinito ciclo
de la destrucción).

Aquí desnudo estoy,
ante el espasmo poderoso del dios.

Aquí está el límite.
Ya nunca,
oscuros por la sombra bajo la noche sola,

podríamos volver.
Pero no cedas, baja
al antro donde
se envuelve en sombras la verdad.
Y bebe,
de bruces, como animal herido, bebe su tiniebla,
al fin.

- a) Qui és la verge?
- b) De quin cancell (cast. "umbral") es tracta, a què s'està fent referència?
- c) Quina és la "branca daurada" (cast. "rama dorada")?
- d) Per què diu de "mares calcinados"?

9. Escolta el final de l'òpera *Eneas i Dido* de Henry Purcell, tens el llibret de l'obra a continuació i respon a les preguntes plantejades. [0,5 punts]

<http://www.youtube.com/watch?v=YG36Y1POU18&feature=related> (min. 6)

Eneas

Malgrat les ordres de Júpiter, em quedaré.
Ofendré els déus i obeiré l'amor.

Dido

No, home infidel, sigueix el teu camí, estic tan decidida com tú.
Cap penediment tornarà a encendre...
l'amor rebutjat de l'ofesa Dido.
Perquè, sigui quina sigui la teva decisió ara,
tinc prou amb què un sola vegada hakis pensat a abandonar-me.

Eneas

Que Júpiter digui el que vulgui, m'hi quedo!

Dido

-Ves-te'n, ves-te'n.

Eneas

-No, m'hi quedaré.

Dido

-No, no, ves-te'n.

Eneas

-M'hi quedaré i obeiré l'amor.

Dido

A la mort volaré
si continues trigant.

¡Ves-te'n, ves-te'n!

Però, ai!, la mort...

no puc evitar-la.

La mort ha de venir quan ell hagi marxat.

- a) Quina diferència trobes entre el comiat d'Eneas i Dido de l'*Eneida* de Virgili, que ha servit de model per a l'òpera de Purcell, i la mateixa obra musical?
- b) Com són els caràcters dels protagonistes en una i altra obra? En què es diferencien?